Lieta Nr.C31360413

Lietas arhīva Nr.C-0856-15/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2014.gada 5.februārī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesnese I.Škutāne rakstveida procesā Baložu ielā 14, Rīgā, izskatīja civillietu AS „BIGBANK" Latvijas filiāles maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 29.aprīlī AS „BIGBANK" Latvijas filiāles (turpmāk arī prasītāja) cēla Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ (turpmāk arī atbildētāja) par parāda piedziņu.

Prasībā norādīts, ka saskaņā ar 2011.gada 28.septembrī noslēgto aizdevuma līgumu Nr.1103536/30ia (turpmāk – Līgums) /pers. A/ saņēma no prasītājas AS „BIGBANK" aizdevumu Ls 500 apmērā, ar procentu likmi 41,8935 % gadā no aizdevuma summas, ar pienākumu atmaksāt aizdevuma summu un procentus aizdevuma līguma maksājuma grafikā noteiktajā kārtībā. Atbildētāja savas saistības pēc Līguma noslēgšanas paredzētajā kārtībā nav pildījusi.

Prasītāja, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1720., 1722., 1756.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765., 1943., 1945.pantu, un Civilprocesa likuma 1.pantu, 26.panta pirmo daļu, 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 41.panta pirmo daļu, 127.panta pirmo daļu, 195.pantu un 406^{6}.pantu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai parādu Ls 816,08, kas sastāv no Līguma neatmaksātās aizdevuma pamatsummas Ls 404,39, nesamaksātajiem procentiem par laika posmu no 2012.gada 11.janvāra līdz 2012.gada 8.augustam Ls 114,36, līgumsoda Ls 290,03, ar brīdinājuma izsniegšanu saistītie izdevumi Ls 7,30 un samaksātos tiesāšanās izdevumus, kā arī norādīt spriedumā uz prasītājas tiesībām saņemt 6% (seši procenti) gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{21}$pantu atbildētājai 2013.gada 8.maijā nosūtīts prasības pieteikuma noraksts rakstveida paskaidrojumu sniegšanai, kam pievienots izraksts no Civilprocesa likuma 74.panta par pušu civilprocesuālajām tiesībām.

Atbildētāja savus paskaidrojumus uz celto prasību tiesā nav iesniegusi.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma $250.^{25}$panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot informatīvu vēstuli 2015.gada 10.janvārī ierakstītā pasta sūtījumā uz prasītājas juridisko adresi un atbildētājas deklarēto dzīvesvietu.

M o t ī v u d a ļ a

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

2011.gada 28.septembrī starp AS „BIGBANK" kā aizdevēju un /pers. A/ kā aizņēmēju noslēgts Aizdevuma līgums Nr.1103536/30ia, ar kuru aizņēmējam izsniegts aizdevums EUR 711,44, kas saskaņā ar līguma noslēgšanas dienā noteikto Latvijas Bankas valūtas kursu ir Ls 500. Saskaņā ar līgumā pielīgto par aizdevuma izsniegšanu atbildētājs pielīga maksāt procentus, kas aprēķināti no likmes 41,8935% gadā, bet aizdevuma atmaksas termiņš saskaņā ar Maksājumu grafiku (lietas 12.lapa) noteikts 2012.gada 10.oktobris. Aizdevuma izsniegšanas faktu apliecina maksājuma uzdevums Nr.37889.

Atbilstoši Civillikuma 1934.pantam, *ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojumu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš* saņēmis (Civillikuma 1943.pants).

No lietas materiāliem izriet, ka atbildētājs savas aizdevuma līgumā pielīgtās maksājuma saistības līgumā noteiktajā termiņā nav izpildījis, lai gan Civillikuma 1587.pants noteic, ka *tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus*.

Lietas izskatīšanas laikā atbildētājs nav apstrīdējis noslēgtā aizdevuma līguma tiesiskumu un prasītāja norādītā neatmaksātā aizdevuma apmēru.

Civillikuma 1838.panta pirmā daļa noteic, *ka samaksa izdarīta jāpierāda tam, kas to apgalvo*. Atbildētāja pierādījumus tam, ka savas saistības ar prasītāju būtu nokārtojusi un parādu pēc aizdevuma līguma būtu samaksājusi, nav iesniegusi.

Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā norādītos apstākļus - faktu, ka atbildētāja ar Aizdevuma līgumu pielīgtās saistības nav izpildījusi, jo, saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Ievērojot iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka prasītājas prasījums par neatmaksātās aizdevuma pamatsummas Ls 404,39 jeb EUR 575,40 piedziņu ir pamatots un apmierināms.

Saskaņā ar Civillikuma 1946.pantu, *procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu*. Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu, *pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu*.

No aizdevuma līguma izriet, ka par aizdevuma lietošanu atbildētāja pielīgusi maksāt procentus – 41,8935% gadā no aizdevuma summas, līdz ar ko tiesa atzīst, ka prasījums arī šajā daļā ir pamatots un no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami nesamaksātie procenti par aizdevuma lietošanu Ls 114,36 jeb EUR 162,72 par laika periodu no 2012.gada 11.janvāra līdz 2012.gada 8.augustam, tas ir par laiku līdz brīdim, kamēr aizdevējs atkāpās no noslēgtā aizdevuma līguma.

Atbilstoši Civillikuma 1716.pantam, *līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi*.

No Civillikuma 1720.panta izriet, ka *kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā (2.punkts).*

No prasības izriet, ka līgumsods ir aprēķināts saskaņā ar līguma 6.3.punktu, kas nosaka, ka aizņēmēja pienākums par maksājuma grafikā noteikto maksājuma atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu maksāt līgumsodu 1% apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu (..).

Judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka tiesiskajās attiecībās sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu par vispārēju principu atzīstams soda samērīguma princips, un judikatūrā atzīts, ka jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu, izvērtējot konkrēto lietas apstākļus, izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (SKC-113/2010). Šobrīd uz lietas izskatīšanas dienu likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda samērīgumu un piemērošanu līgumattiecībās, Civillikuma 1716.panta trešajā daļā atzīstot, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Lai arī minētā panta noteikumi nevar tikt tieši piemēroti pušu tiesiskajās attiecībās, jo līgumsods ir aprēķināts par laika periodu līdz minētās normas spēkā stāšanās brīdim, tomēr tiesas vērtējumā tā ir atzīstama par likumdevēja noteiktu mērauklu soda samērīgumam.

Kā redzams no prasītājas izvirzītā prasījuma par līgumsoda piedziņu, kas izriet no aizdevuma līguma, banka lūdz piedzīt no atbildētājas līgumsodu Ls 290,03 jeb EUR 412,68, kas veido vairāk par 10% no pamatparāda apmēra. Piemērojot judikatūrā ietvertās atziņas par līgumsoda samērīgumu, tiesa atzīst, ka bankas izvirzītais prasījums par līgumsoda piedziņu, kas izriet no aizdevuma līguma, ir samazināms un nosakāms 10% no pamatparāda summas Ls 40,44 (Ls 404,39 x 10 %) jeb EUR 57,54 apmērā.

Prasītāja lūdz piedzīt ar brīdinājuma nosūtīšanu saistītos izdevumus Ls 7,30 apmērā.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnesesa 2012.gada 15.novembra lēmumu prasītājas pieteikums par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājumu kārtībā pret atbildētāju atstāts bez izskatīšanas. Ar brīdinājuma izsniegšanu saistītie izdevumi Ls 7,30 apmērā ir procesuāli izdevumi, kuru apmaksas kārtību reglamentē civilprocesuālās normas.

Tiesa uzskata prasījumu par ar brīdinājuma nosūtīšanu saistīto izdevumu Ls 7,30 piedziņu par nepamatotu, jo tā ir samaksa par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 406.^{6}panta trešo daļu, pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas nav šķērslis atkārtotai pieteikuma iesniegšanai par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā vai prasības celšanai prasības tiesvedības kārtībā. Šajos gadījumos samaksātā valsts nodeva tiek ieskaitīta.

Minētā procesuālo tiesību norma nav tulkojama plašāk, līdz ar to ir secināms, ka šajā gadījumā likumdevējs nav paredzējis iespēju prasītājai saņemt arī ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu atmaksu. Kārtību, kādā kreditors izvēlas savu aizskarto interešu aizstāvību, proti, sniedz pieteikumu vispārējā prasības tiesvedības kārtībā vai izvēlas izmantot Civilprocesa likumā paredzēto īpašo - paātrinātu kārtību saistību izpildīšanai, šajā gadījumā izmantojot saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, ir prasītāja izvēle, taču jārēķinās, ka izdevumi, kas saistīti ar lietas izskatīšanu brīdinājuma kārtībā, netiek atmaksāti.

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata prasību daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu Ls 7,30 jeb EUR 10,39 apmērā piedziņu par noraidāmu.

Pamatojoties no minētā, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 196.pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda (..) prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.

Atbilstoši Civillikuma 1765.panta otrai daļai, kas nosaka, ka likumisko procentu apmērs līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs, ir 6 procenti no simta gadā, likumisko procentu apmērs nosakāms 6 % gadā no pamatparāda summas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Ņemot vērā minēto un izvērtējot prasītājas lūgumu par tiesībām saņemt 6% gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei, tiesa atzīst Prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no Atbildētāja likumiskos 6 procentus gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka prasība daļā par tiesībām par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus ir apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, apmierinot prasību, no atbildētāja par labu prasītājam piespriež tā samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram (..).

Apmierinot prasību daļēji, no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzenami tiesas izdevumi, proporcionāli apmierinātai prasījumu daļai. Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā sastāda Ls 559,19 jeb EUR 795,66. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu par šādu tiesas apmierināto prasījumu apmēru no atbildētāja piedzenama valsts nodeva EUR 119,35 (EUR 795,66x15/100) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30 jeb EUR 4,70, kopā EUR 124,05.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kurus nav sedzis prasītājas maksājums EUR 4,70 apmērā, ir piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos. Atbilstoši lietā esošai uzziņai ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu kopējais apmērs sastāda EUR 5,59, līdz ar to no atbildētāja piedzenamā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu summa sastāda EUR 0,89.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un ievērojot Civilprocesa likuma 8., 97., 189.-193., 195., 204.[1], 250.[25], tiesa

nosprieda:

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS „BIGBANK" Latvijas filiālei, reģistrācijas Nr.40103200513, neatmaksāto aizdevuma pamatsummu EUR 575,40, nesamaksātos procentus EUR 162,72, kas aprēķināti par laika periodu no 2012.gada 11.janvāra līdz 2012.gada 8.augusta, līgumsodu EUR 57,54 un tiesas izdevumus EUR 124,05, kopā piedzenot EUR 919,71 (deviņi simti deviņpadsmit *euro*, 71 cents), kas iemaksājami AS "BIGBANK" Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr.40103200513, norēķinu kontā LV08HABA0551023395885 – AS „Swedbank".

Noteikt AS „BIGBANK" Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr.40103200513, tiesības līdz sprieduma izpildes dienai (izsoles dienai) saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par laiku līdz sprieduma izpildei 6% (sešus procentus) gadā no nesamaksātās pamatparāda summas.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 0,89 (89 centi), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Noraidīt prasību daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu Ls 7,30 jeb EUR 10,39 apmērā piedziņu.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu - ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2015.gada 5.februāra, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Škutāne